

ISTORIA NECUNOSCUTA A CLUJULUI SE ARATA SUB CLADIRILE ORASULUI

La Cluj, povestile vorbesc despre tuneluri care leaga, intre ele, vechile biserici ale orasului, ba chiar ies inspre paduri.

Istoricii se feresc sa comenteze aceste legende si spun doar ca nu exista catacombe misterioase, doar pivnite, cavouri sau tuneluri care leaga cel mult citeva case.

Astfel de tuneluri exista sub mai multe biserici clujene, care apartin confesiunii romano-catolice. Accesul in aceste subterane este rezervat doar celor care stiu de existenta lor, dar acestia vorbesc arareori despre ce se afla dedesubt. In urma cu citiva ani, s-a descoperit un cavou si in subteranul Catedralei Greco-Catolice din Cluj. Constructia a avut o istorie zbuciumata, trecind prin patru stapiniri. Initial, a apartinut ordinului franciscanilor minoriti; apoi, in anul 1924, a fost donata de Papa Pius al IX-lea greco-catolicilor romani, pentru a sluji drept catedrala. Transilvania, unde erau multi greco-catolici, nu avea o biserică in Cluj, care sa le fie catedrala, deoarece romanii nu avusesera voie, timp de secole, sa isi construiasca una. Papa a donat biserica prin decret, iar decretul a fost imediat pus in aplicare de administratia romana de la Bucuresti, in ciuda opozitiei calugarilor franciscani, care se baricadasera in cladire. Din 1924, biserica a apartinut greco-catolicilor, iar cind regimul comunist a interzis acestă confesiune, cladirea a devenit proprietatea Bisericii Ortodoxe. Dupa 1990, greco-catolicii au inceput sa isi ceara cladirile inapoi. In 13 martie 1998, la Cluj, in catedrala „Schimbarea la fata“, ortodocsii s-au blocat inaintea intrarii, in incercarea de a nu lasa greco-catolicii sa intre. In cele din urma, conflictul a fost aplanat la nivel inalt si, in 1999, greco-catolicii si-au luat biserica inapoi.

Straturi de istorie

Parintele Lazar, care slujeste acum la această catedrala, spune ca, pina cind au preluat biserica, nu s-a stiut nimic despre ce era dedesubtul ei. Desi se stia ca mai toate bisericile vechi aveau un astfel de cavou sau macar citeva tuneluri de depozit ori legatura secreta cu exteriorul, nimeni nu a fost curios sa vada daca si aici se ascundea ceva. Ingrijorati de umezeala care urca pe peretii bisericii, preotii au spart podeaua cladirii, in 1999, si au avut parte de o surpriza: dedesubt era un vid imens. Dupa ce au reusit sa darime peretele de la vechea intrare, au inteles ca aveau, sub picioarele lor, un cavou cu aproximativ 150 de morminte. „Sint ingropati aici, din cit am reusit noi sa ne dam seama, nobili maghiari, grofi, avocati, nemesi, dar si din patura romanilor maghiarizati. Exista si familii de sirbi. Probabil ca toti acestia erau donatori care isi cumparau, astfel, un loc de veci sub biserica“, explica parintele Lazar. Inscriptiile de pe pietrele de mormint sint scrise in maghiara veche, greu de inteles si pentru un cunoscator al limbii din zilele noastre. Citeva inscriptii sint si in limba latina. Desi preotii au cerut, inca de la descoperire, ca niste experti arheologi, istorici si chiar lingvisti sa vina sa cerceteze cavoul, pina acum, acestia nu si-au manifestat interesul. Se pot observa straturile din constructie, care apartin unor perioade si stiluri diferite, iar inscriptiile difera de la un mormint la altul: uneori, textul este scurt, alteori mai lung si insotit de blazonul familiei ingropate acolo. Citeva nume apartin familiilor de seama ale istoriei vechi a Clujului.

Fara trecut scris

Cavoul nu este deschis publicului, dar nici nu este tinut secret. Preotii vorbesc, spre exemplu, cu presa despre ceea ce se afla dedesubtul bisericii. Mai mult, ei au observat ca, in anumite locuri, zidaria este diferita, a fost facuta in graba, din alte materiale, si vor sa continue sapaturile, pentru a vedea daca nu descopera si alte tuneluri. Intr-un colt al cavoului, exista un put infundat, unde preotii au gasit, la prima coborire, chiar haine, sticle de parfum si oseminte. Doua-trei morminte sint deschise si, prin gaura din zid, se mai pot vedea urme de haine sau oase. Din pacate, dupa cum spune parintele Lazar, citeva morminte au fost devastate inainte ca ei sa gaseasca locul si nu se stie cum ori cind. „Este posibil sa fi fost deschise atunci, cind locul a fost zidit, dar este posibil ca muncitori care au lucrat la canalizarea orasului sa fi dat, din intimplare, peste ele“, sustine parintele.